

Posudek diplomové práce

Marie Foltánkové

Hermann Ungar – prosaisches Schaffen. Zwischen Beruf und Berufung.

FF UK Praha, 2008, 100 str.

Titulem práce slibovaná „prozaická tvorba“ Ungarova se v prvním odstavci Úvodu (4) omezuje na autorovy dva romány: *Die Verstümmelten* (1922) a *Die Klasse* (1927). Záměrem diplomantky je „představit méně známého literáta“ (4) z okruhu německé literatury na našem území. Tím zdůvodňuje i zevrubnější pojednání autorovy biografie, popř. uvádění podrobnějšího převyprávění „obsahu“ (5) románů.

Psát o Ungarově biografii, popř. jeho románech po důkladné monografii N. Klemenžové z r. 1971 (ta pohříchu chybí v Seznamu literatury, odkazuje se na ni jen přes Sudhoffa), Sudhoffově 700-stránkovém monumentu (1990) a Bránského komentovaných, část. z původních pramenů čerpajících českých edicích (*Romány a menší prózy*, 2001, *Hry, dopisy, publicistika*, 2005 – obě nejenže chybí v Seznamu, ale není o nich zmínka ani v textu) jistě není snadné, pokud se má k tématu říci něco užitečného. Diplomová práce samozřejmě nemusí přinášet jen nové, nikým ještě neobjevené poznatky, ale měla by prokázat, že se autorka s dosavadními badatelskými výsledky, alespoň těmi, které jsou u nás dosažitelné, (a) seznámila co možná v úplnosti a (b) kriticky je posoudila, popř. vyhodnotila. Musím konstatovat, že těmto dvěma požadavkům dostala předložená práce v míře jen velmi skrovné.

Bio-biliografická kap. 2 je v podstatě kompilací ze Sudhoffa. Kompilace je legitimní součástí dipl. práce a může být lepší nebo horší; ta diplomantčina je spíš lepší: jde o souvislé, docela čtivé vyprávění s důrazem na hledisko podtitulu práce „zwischen Beruf und Berufung“, osobní portrét autora je myslím dobře postižen a věcně je zhruba vše v pořádku. Badatelské slabiny lze naznačit dvěma malými příklady: když se řekne, že se „český tisk o knize [*Hoši a vrahové*] vyjádřil velmi pozitivně“ (26), pak by se mělo uvést, kdo a kde – anebo o tom pomlčet; na s. 21 se říká, že o téže knize napsal Th. Mann „nadšenou a pochvalnou“ kritiku: kdyby si ji byla diplomantka přečetla, sotva by byla užila to první adjektivum; a ještě jedna maličkost: „Berthold“ Brecht by se v dipl. práci neměl objevit; „Deterning“ na s. 97 je jen překlep.

Kap. 3 o dobových ohlasech na Ungarova díla se rovněž opírá o Sudhoffovy (244nn) „exkursy“ o recepci. Obdobně kap. 4 o literárněhistorickém zařazení Ungara k expresionismu nebo nové věcnosti (Sudhoff 33n). Zde by se nicméně od pražské germanistky očekávalo důkladnější zařazení Ungara do kontextu dobové českoněmecké literatury.

Rozbory obou románů dodržují zhruba Sudhoffův postup; u něho: „a) Inhalt, b) Erzählperspektive – Tektonik – Sprache, c) Thema“, v dipl. práci je vyprávěcí perspektiva spojena s autobiografickými prvky (paralely mezi postavami a autorem jsou však někdy chápány dost povrchově: povolání, topografie apod., viz s. 42). Překvapuje, že při zmínkách o odporlivé sexualitě v Ungarových textech diplomantku nenapadlo nabízející se srovnání s Leppinem, nebo i Kafkou; stejně tak by si zasloužilo alespoň zmínku možné hledisko psychoanalytické. Podkapitoly o „motivicko-tematické analýze“ jsou spíš popisné než analytické: místy se zase jen převypravuje obsah, jen podrobněji než v předchozí podkap. „Inhalt“, navíc někde skoro stejnými slovy: srov. 69/81, 70/91.

Němčina práce je asi od s. 40 docela dobrá, ale v předchozích pasážích je hodně nedostatků: kostrbaté věty: 6, 12 („Pause gehabt zu haben“), 13, 25; nejistota v členech: 7, 24, 28; nezvládnutý přivlastňovací „saský genitiv“: 7: „Mitteilungen Ungars Freunde“, pod. 8, 25, 26, 37, 42; lexikální: 38: „furchtsam“ m. fürchterlich/schrecklich; někdy až překvapivě hrubé gramatické chyby: 14 a 16: „hat gefolgt“, 15: „verpflichtete Vorlesungen“, 38: „unternehmende (m. unternommene) Ausflüge“, atd. Technika filologické práce je zvládnuta celkem dobře, až na maličkosti: nevím, proč se stránkové údaje v odkazech dávají do závorek; Mannovy *Deníky* se v Seznamu (98) nesprávně uvádějí pod jménem vydavatele Mendelssohna.

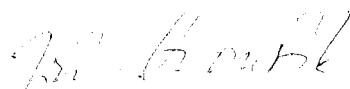
Shrnu-li:

Podíl informací převzatých z odborné literatury (navíc neúplně prostudované) daleko – ve větší míře, než je v diplomových pracích obvyklé – převažuje nad vlastním přínosem diplomantky.

V tomto rámci však předložená práce zprostředkovává vcelku nezkreslenou představu o Ungarovi a jeho románech. Proto ji ještě mohu, byť s výhradami,

doporučit k obhajobě.

V Praze 11.9.2008

Prof. PhDr. Jiří Stromšík, CSc.,
oponent